

Motion

1980/81:1716

**av Lars-Ingvar Sörenson och Per Bergman
om ändrad inriktning av den tekniska utbildningen**

Om strukturomvandlingen av svensk industri skall kunna genomföras på ett framgångsrikt sätt inför 1980- och 1990-talens förändringsperspektiv är det nödvändigt att satsa på teknologisk och naturvetenskaplig forskning och utbildning. Den nuvarande högskoleutbildningen på området strukturerades i stor utsträckning under 1950- och 1960-talen med relationer till den tidens tekniska och industriella behov. Förhållandena då präglades av expansion och en relativt ljus framtidsoptimism. I dag är marknadsklimatet betydligt kärvare, och det finns skäl att tro att utbildning och forskning inte automatiskt förändras relativt mot de krav som en långsiktig förnyelse av vårt lands industri och ekonomi kräver.

Ett område inom teknologisk utbildning och forskning av stor betydelse i ett mer långsiktigt perspektiv kan då rubriceras som Industriell produktion och ekonomi. Under detta begrepp kan sammanfattas strävanden i tiden, som sammanhänger med industrins behov av förändrade och mer rationella produktionssystem, produktionsutveckling samt företagsorganisation och administration. Alltmer komplexa krav har därvid rests från skilda grupper i samhället. Företagen behöver kunskap om hur tekniska uppfinningar och teknologiska/naturvetenskapliga landvinningar snabbt kan omsättas till praktisk produktion och marknadsmässiga produkter samt hur dessa produkter kan marknadsföras på bästa sätt. Konsumenterna å andra sidan har också rätt att ställa krav på kunskap om hur deras behov av riktiga och funktionsdugliga varor skall kunna mötas av företagen.

Även de anställda i företagen har intresse av kunskaper om hur en industriell företagsorganisation kan byggas upp för att möta deras förväntningar på inflytande och delaktighet, men också kunskaper om hur produktionssystemen utformas ergonomiskt riktigt och om hur moderna men ofta farliga material hanteras med ökade krav på grund av miljörisker. Rader av nya upptäckter och uppfinningar under de senaste decennierna inom kemisk och petrokemisk industri i kombination med processtekniska produktionsmodeller har lett till en allt stridare flod av ofta svårkontrollerade produkter och miljöspill, som hotar oss alla, om vi inte ser upp i tid. Bristfälliga kunskaper på detta område utgör i dag ett allvarligt hinder på vägen mot bättre resursutveckling och resurshushållning. Slutligen behöver samhället utanför industrierna och företagen en fördjupad kunskap om hur man på ett rimligt sätt kan avväga samhällsekonomiska konsekvenser mot industriprocessens företagsekonomiska krav.

Allt detta är krav som vuxit fram genom erfarenheter accentuerade under

det närmast föregående decenniet. Sammantaget visar det att teknologisk/naturvetenskaplig forskning och utbildning behöver förnyas med inriktning på mer sammansatta och tvärvetenskapligt anlagda forsknings- och utbildningsdiscipliner av typ industriell produktion, ekonomi och administration.

Med stöd av ovanstående hemställer vi därför

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om den tekniska utbildningen inför 1980- och 1990-talen.

Stockholm den 27 januari 1981

LARS-INGVAR SÖRENSON (s)

PER BERGMAN (s)